

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum V. Observanda erga Hospites.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

perfectus esse, juxta Christi mandatum debeat, merito & ipse etiam solem, id est, charitatem suam non super bonos duntaxat, sed etiam malos facere debet oriri.

M E M B R U M V.

Observanda erga Hospites.

Qu. 1. Quid erga Hospites precipue observare debeat Pastor?
R. sequentia.

Benevola exceptio
Propter hospitalitatem.

Liberalis tractatio
Propter charitatem.

Jucunda conversatio
Propter hilaritatem.

Qu. 2. Quid sit hospitalitas? R. esse actum charitatis, quo proximus amore DEI frugali mensa & hospitio gratis excipitur: Ex qua descriptione patet, tria ad Hospitalitatem requiri. 1. *Intentio*: ut scilicet propter DEUM, & non prae cise ex amore & reverentia naturali exerceatur. Unde S. Hieronymus in cap. 1. ad Tit. Hospitalitatem illam remunerandam à DEO esse dicit, quæ membris Christi tecto indigentibus, & varias necessitates patientibus exhibetur. 2. *Moderatio*; neque enim Hospitalitatis, sed potius Prodigalitati nomen meretur exceptio, quæ cum excessu in multitudine, vel pretiositate rerum ad victum & habitationem pertinentium exhibetur, id quod bene S. Chrysostomus in c. 24. Matth. ostendit: *Hospitalitas non circa deliciosos cibos & magnos ostenditur, sed circa assiduas susceptiones impotentium & peregrinorum, ut hospitalitas non ab hominibus laudetur, sed à DEO censeatur.* nam *deliciosa conviviva magis luxuriam accusant, quàm humanitatem commendant.* Quare, ut rectè alius quidam ait, liberalitas mentis potius, quàm mensa, & alacritas in officiis præstandis potius, quàm prodigalitas commendat hospitalitatem. 3. *Liberalitas*, cujus quidem necessitatem Concilium Constantinopolitanum tertium cap. 9. ostendit his verbis: *Admonendi sunt omnes, ut hospitalitatem diligant: ut nulli hospitium præbere decreverint; & si cui foris hospitium præbuerint, nullam ab eo mercedem accipiant,*

piant, nisi forte illi, qui recipiuntur, sponte aliquid dent, non ille modus Hospitalitatis non solum inhumanus, sed etiam crudelis est, quo nunquam in domum hospes ante recipitur, nisi pro dandi hospitii merces compensetur.

Qu. 3. Qua sint proprietates vera hospitalitatis: potissimum. 1. *Discretio*: quâ scilicet & Personarum, qui recipiuntur, necessitas: & rerum, quæ per hospitalitatem feruntur, qualitas attendatur, ne scilicet aut sumptibus necessitati Hospitum, aut voluptati superfluat. 2. *Hilaritas*: nam hæc & ciborum condimentum optimum, & hospitii ornamentum gratissimum meritò reputatur; unde Ecclesiasticus c. 35. universim monuit: *In omni dato hilaris fac vultum tuum; Hilaris quippe dator non DEVS* teste S. Paulo 2. Cor. 9. sed homines etiam, ut experientia abunde probat, diligunt. 3. *Accuratio*: ut scilicet omnia quæ ad victum & hospitium pertinent, cum tanta sufficienter & diligentia præparentur & offerantur, ut nihil, quod culpæ, multum verò, quod commendare possit, inveniatur, & effectum æquè ac affectum non sine magis solatio experiatur.

Qu. 4. Erga quas potissimum Personas hospitalitas eranda sit? R. erga has potissimum. 1. *Erga Religiosos*: hi enim uti virtutis merito, & paupertatis perfectioris studio, alios pauperes antecellunt, ita meritò quoque Hospitalitatis titulum majorem habere creduntur. 2. *Erga saculari pauperes*: de quibus S. Ambrosius l. 2. offic. c. 25. sic loquitur: *Eò magis infirmo ac inopi nos studere convenit, quia pro eo non habet remunerationem, speramus à Domino IESU, qui specie convivii generalem virtutis edidit formam, ut huiusmodi nostra conferamus beneficia, qui ea nobis non possumus restituere dicens, ad epulas & convivium non eos, qui divites sunt, pauperes invitandos; divites enim rogari videntur, ut ipsi quoque reddant convivium; Pauperes, quia non habent, restituunt, cum acceperint, remuneratorem nobis faciunt minimum, qui se pro Paupere obligandum obtulit; ad ipsos quoque sæculi usum collatio beneficii, facta in pauperes magis in locupletes plus iuvat, quia dives dedignatur beneficium, pudet eum debitorem esse gratiæ; Quin etiam id, quod collatum est sibi, meritis suis arrogat, quod velut debitum accepit*

ideo datum sit, eò quòd is, qui dedit, reddendum sibi à divite uberius existimaverit, ita in accipiendo beneficio, eo ipso quòd acceperint divites, dedisse se magis, quàm accepisse existimant; Pauper verò, etsi non habet, unde reddat pecuniam, refert gratiam, in quo certum est, quòd plus reddat, quàm accipiat; pecunia enim nummo solvitur, gratia nunquam exinanitur, condendo vacuatur pecunia, gratia autem & habendo solvitur, & solvendo retinetur. Deinde quòd dives refugit, pauper fatur, quòd sit obligatus, sibi que subventum, non honori suo delatum putat: donatos sibi arbitratur filios, vitam redditam, servatam familiam. Quando igitur melius apud bonos, quàm apud ingratos, locatur beneficium. 3. Erga Benefactores: hi enim, cum liberales aded se ac beneficos erga Ecclesiam, vel ipsum Pastorem exhibuisse supponantur, saltem gratitudinis jure exigunt, ut signum aliquod recognitionis erga eos ostendatur, quale præ aliis est Hospitalitas cum debita affectione exhibita.

Qu. 5. An non interdum etiam amicos & Consanguineos, licite ad convivia vocet, atque invitet Pastor? R. affirmativè, modò conditiones à S. Augustino S. 2. de Temp. Advent. præscriptæ observentur: Rogandi, inquit, sunt, & Parentes & Vicini, sed rariùs rogandi sunt, & non nimis sumptuosa & deliciosa, sed tam parca & sobria, vel honesta debent illis convivium præparari, ut remaneat, unde possint Pauperes refici, unde possit aliquid indigentibus erogari.

Qu. 6. Quas ob causas Pastor specialiter Hospitalitatem hanc exercere debeat? R. ob has præcipuè. 1. Propter conditionem Beneficii: nam teste S. Hieronymo c. Quoniam. 16. q. 1. Quidquid habent Clerici, Pauperum est, & ideo domus illorum omnibus debent esse communes. Susceptioni Hospitum, & Peregrinorum invigilare debent. Maxime curandum est illis, ut de Decimis & Oblationibus, Cænobii, & Xenodochii, qualem voluerint & potuerint, sustentationem impendant, nec tam in Pauperibus paupertatem, quàm Religionem attendant. 2. Propter exigentiam officii, nam uti Concilium Parisiense l. 1. c. 14. rectè discurret: Cum Hospitalitas in tremendi examinis die, ab aeterno Iudice sit remuneranda, qui diciturus est: Hospes fui, & collegistis me, & ob id ab omnibus Christianis summopere sit sectanda, multò magis tamen, vigilantiusque ab hiis, qui di-

alicuius & exemplis ad vitam aeternam alii ducatum praeberent, postposita avaritia peste, & alia quolibet occasione exequenda. Episcopi namque (& ob paritatem rationis cuiuscunque alterius Pastoris) domus commune omnium esse hospitium; ac proinde summopere illis studendum est, ut Hospitalitatem habendam subditis predicant, ipsi enim omnes primum factus adimpleant. 3. Propter augmentum vini beneplaciti: quam rationem S. Paulus Heb. c. 13. laudavit, dicens: Hospitalitatis nolite oblivisci, per hanc enim quidam placuerunt DEO, Angelis hospitio susceptis. Unde non modo etiam in temporalibus bonis majorem benedictionem sperare poterit Pastor, cum DEUS non patiarit liberari se vinci, sed pro modico beneficio dare solet mensuram bonam, confertam, coagitatam & superfluentem in suam benefactoris. Quem in finem proderit memorabilem historiam à Caesario l. 4. c. 68. conscriptam ipsis Authoris verbis referre: Abbas quidam, ut puto, de Ordine nigro, sicut ex relatione cuiusdam Abbatis Ordinis nostri didici, hospitalis erat, & circa pauperes multum misericors; & quia in operibus misericordia fervens fuit, tales dispensatores domui sua ordinavit, qui eius fervorem non tantum non impedirent, sed non incenderent. Quando plures Hospites suscepit, quanto pietatis pauperibus exhibuit, tanto illi & domui eius Deus amplius benedixit; post eius mortem Successor eius avaritiâ, pietatis Officialibus amotis, & eis, quos tenuerat, verat, substitutis, ait: Praedecessor meus nimis erat indiscretus, eius Officiales nimis prodigi, sic expensas Monasterii minuere oportet, atque temperare, ut, si foris seges grandinata fuerit, & tempora cara emerferint, habeamus unde pauperibus subveniamus; Huiusmodi verbis avaritiam suam pallians, Hospitalitatem prorsus exclusit, & confectis beneficis pauperibus subtraxit: Charitate subtrahâ propriam non potuit Monasterii substantiam, imò in brevi ad tantam devenire paupertatem, ut vix haberent, quod Fratres carerent. Die quadam Vir veneranda canitiei venit ad Monasterium, quaesivit hospitium, quem ille quidem clanculo & timore collegit, atque hospitalitatis officia pro posse illi exhibens adiecit: non te scandalizare debet, bone vir, tam negligenter te procuro, quia necessitas in causa est.

quando vidi talem statum huius Monasterii, ut, si venisset Episcopus, cum magna charitate & abundantia fuisset susceptus. Respondit ille: duo Fratres expulsi sunt de Monasterio isto, nisi illi duo fuerint reversi, nunquam bonus erit status eius: Unus eorum vocatur DATE, & DABITUR VOBIS alter vocatur, sicque ab oculis eius recessit. Portarius, cum esset Laicus, nomina eadem retinuit, Abbati & Fratribus audita recitavit; resumpta est hospitalitas, & cepit eis mox Dominus benedicere, ut prius.

MEMBRUM VI.

Observanda erga Hæreticos.

Qu. 1. Quid circa Hæreticos observare debeat Pastor? R. Præcipue, quæ sequens strophæ indicat:

Affidua Oratio,

Vt vera lux luceat.

Mansueta conversatio,

Vt durum cor mollescat.

Percauta disputatio,

Vt Fides non vilascat.

Qu. 2. Quid in conversatione privata cum Hæreticis observandum sit? R. sequentia præcipue. 1. Removenda impedimenta impediencia conversionem; qualia sunt, difficultas operum in nostra religione præscriptorum: damnum rerum temporalium, quod incurritur propter hæresin desertam: Parentum & Amicorum derelictio & persecutio: inconstantia nota: Catholicorum vitia, & schismata: avitæ Religionis desertio: contemptus gratiarum DEI: Judicij proprii fiducia. 2. Offerenda adiumenta promoventia conversionem; qualia sunt oratio frequens & fervens, quæ feritè petatur lumen à DEO ad veram fidem agnoscentiam; opera misericordiarum in eundem finem exercita: propositorum dubiorum clara solutio: oblatio libellorum solidè de rebus fidei discurrentium, quales sunt aliqui libelli P. Jodoci Ked, Clypeus Fidei, Manuale Becani, & similes. 3. Applicanda fomenta; Qualia sunt comis allocutio, errorum rariorum auscultatio, altercationis inutilis devitatio, fervoris in refutandis oppositis doctrinis moderatio, honorifica de ijs, & ejusdem